

JAARSTUKKEN

2021

Waarom dit programma?

Sport

Sport als doel geeft jong en oud plezier en ontspanning. De georganiseerde sport leert mensen om te gaan met winst en verlies, met regels, met anderen. Sport als middel draagt bij aan een goede lichamelijke en geestelijke gezondheid, zelfredzaamheid en deelname aan de gemeenschap. Zowel sport als doel als sport als middel is daarom belangrijk voor de Wageningse gemeenschap.

Cultuur

Wij vinden het belangrijk om te onderstrepen dat cultuur een waarde in zich heeft. Naast dat je van cultuur kunt genieten, je blikveld kunt verruimen, iets kunt leren of er samen aan kunt deelnemen, draagt het bij aan persoonlijke ontwikkeling. Kunst en cultuur zorgen ervoor dat mensen deelnemen aan de samenleving.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de volgende ambitie(s) actueel:

- 9.1 Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen
- 9.2 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

Deze thema's zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen wilden we bereiken om te komen tot de ambitie? (doelen)
- Welke resultaten heeft het opgeleverd? (resultaten)

9.1 Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen

Wat wilden we bereiken?

Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen.

Doelen

9.1.1 Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen

Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

In 2020 sportte 69% van de volwassenen en 37% van de ouderen in Wageningen minimaal één keer per week (GGD, gezondheidsmonitor, 2020). Beide cijfers laten een kleine daling zien ten opzichte van 2016 (volwassenen 71%, ouderen 41%). De verwachting is dat de coronacrisis hierin een belangrijke rol speelt. Wageningen scoort in de wekelijkse sportdeelname beter dan het gemiddelde van de regio (Gelderland Midden: volwassenen 57%, ouderen 36%).

Vanuit het platform Uniek Sporten zijn 15 doorverwijzingen geweest. Vanuit het Sportakkoord is er specifieke aandacht geweest voor g-sportteams (sportteams voor personen met een verstandelijke beperking) en een project voor zwemles aan een groep statushouders.

Sportservice Wageningen heeft inclusief sporten en bewegen ondersteund door mee te denken over aanbod voor 55+ 'ers bij de verenigingen, project Wageningen Vitaal, fitadvies te geven en de Nationale Diabetes Challenge te organiseren.

Beoogde resultaten

- Meer bewustwording, samenwerking en sportbevordering om drempels weg te nemen voor die mensen die niet vanzelfsprekend sporten.

Doelen

9.1.2 Van jongs af voldoende en vaardig bewegen

Van jongs af voldoende en vaardig bewegen.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Ondanks de coronacrisis is het een speerpunt gebleven om kinderen voldoende mogelijkheden te geven om te bewegen. Op het gebied van zwemvaardigheid zijn er voorbereidingen geweest: samenwerking met Stichting Olrik en zwembad De Bongerd om achterstanden in zwemdiplomabezit weg te werken en voorbereidingen voor het nieuwe armoedebeleid. Vanuit het Sportakkoord is een project opgestart voor schoolsurvivalzwemmen. Kinderen hebben via verschillende wegen kennis kunnen maken met nieuw sportaanbod: Sam Moves boekjes zijn uitgedeeld, vier Sam Sportief weken georganiseerd (meer dan 250 kinderen namen deel), de schoololympiade heeft in aangepaste vorm doorgang gevonden en via het Sam Multisport programma hebben kinderen kennis kunnen maken met verschillende sportaanbieders. Daarnaast heeft de sport- en speluitleen de mogelijkheid geboden om kinderen op laagdrempelige manier aan het bewegen te krijgen. Extra aandacht voor bewegen op scholen is er vanuit Sportservice Wageningen geweest via het bewegend leren (OBS de Wereld), Sam Speelcoachtraject (twee scholen) en MQ-scan (negen scholen). Vanuit het sportakkoord is er budget toegekend aan Kinderopvang Wageningen voor extra beweegaanbod.

Beoogde resultaten

- Kinderen leren zwemmen en blijven zwemvaardig.
- Kinderen maken kennis met het verschillende (georganiseerde) sportaanbod in Wageningen.
- Scholen en kinderopvang bieden beweegactiviteiten aan.

Doelen

9.1.3 Een duurzame en functionele sportinfrastructuur

Een duurzame en functionele sportinfrastructuur.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Voor de sportaccommodaties is de coronatijd uitdagend. Door de lockdowns en de steeds wisselende toegankelijkheidsregels is er veel gevraagd in de organisatiekracht en flexibiliteit van beheerders van de accommodaties. Door het aanvragen van Rijksmiddelen zijn de tekortkomingen in de middelen van de accommodaties zoveel mogelijk gecompenseerd. De verduurzaming van sportaccommodaties is voortgezet. Sporthal Tarthorst is verduurzaamd, op sporthallen De Aanloop en De Tarthorst liggen zonnepanelen. Door de coronacrisis is sporten en bewegen in de openbare ruimte meer vanzelfsprekend geworden. Om deze ontwikkelingen te bevorderen zijn vanuit Sportakkoord en Preventieakkoord middelen beschikbaar gekomen voor het opzetten van Beweegroutes met sportspots. Ook zijn nieuwe vormen van bewegen ingezet, ter compensatie van de sluiting van accommodaties, zoals flatfit voor ouderen en extra activiteit voor volwassenen in de vorm van een voetbaltoernooi. Er is samen met stakeholders zoals sportverenigingen en ouders een start gemaakt om de effecten van het gebruik en toekomstig gebruik van rubbergranulaat in beeld te brengen. Met de startnotitie herijking sportbeleid is een begin gemaakt om samen met alle belanghebbenden het sportbeleid te actualiseren, zodat deze nog beter aansluit bij onze ambitie: in Wageningen moet het voor alle inwoners mogelijk zijn om een leven lang te kunnen sporten en bewegen.

Beoogde resultaten

- Een beweegvriendelijk ingerichte openbare ruimte, zodat sporten en bewegen hier vanzelfsprekend is.
- Sportaccommodaties worden breed en intensief gebruikt. De exploitatie van sportaccommodaties verbetert door hogere inkomsten (breder en intensiever gebruik) en lagere kosten (door functionele inzet, slimme spreiding en lagere energierekening).

9.2 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

Wat wilden we bereiken?

Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen.

Doelen

9.2.1 Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen

Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Alle basisscholen hebben deelgenomen aan het kunstmenu.

Zeven basisscholen doen mee met de nieuwe periode Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK 2021-2024). Drie van de scholen hadden nog niet eerder meegedaan.

Cultuur on Tour had (als onderdeel van de Cultuurzomer) als opdracht: organiseer culturele activiteiten voor kinderen en jongeren in de zomer, na een tijd waarin door corona heel weinig kon op en na school. In totaal zijn er 35 activiteiten voor kinderen en tieners geweest, verspreid over de stad. Rond de 1000 kinderen hebben meegedaan. Gedurende Cultuur on Tour zijn nieuwe culturele partners voor naschoolse cultuureducatie in Wageningen zichtbaar geworden

In de tweede helft van 2021 is het cultuurteam gestart in de bblthk. Vanuit middelen van het Cultuuractieplan is er een coördinator naschoolse cultuureducatie aangesteld. Zij gaat samenhang in het aanbod in Wageningen coördineren en stimuleren en de toegang tot het aanbod vergroten (door bijvoorbeeld op scholen aanbod te organiseren).

Beoogde resultaten

- Alle kinderen maken kennis met kunst en cultuur op en rond de basisschool (cultuuractieplan).

Doelen

9.2.2 Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren

Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Door subsidiëring van theater Junushoff wordt een podium geboden voor professionele voorstellingen. De eerste zes maanden van 2021 was Junushoff van overheidswege gesloten. In de zomer werden de beperkingen geleidelijk aan opgeheven. Junushoff was van 1 juli t/m 22 augustus één van de kernlocaties van de Wageningse Cultuurzomer. Op de Junushofflocatie werden 32 Cultuurzomer-activiteiten georganiseerd die, ondanks de 1,5 meter-beperkingen en het minder fraaie zomerweer, 2.400 bezoekers trokken. Hoogtepunten waren optredens van Spinvis, Ellen ten Damme, en David van Reijbroeck & Diederik van Vleuten in het kader van het Indonesië Festival. In september werden de beperkingen opgeheven, waardoor Junushoff haar volledige zaalcapaciteit weer kon benutten. Helaas bleek het publiek zeer terughoudend. De kaartverkoop bleef ver achter bij verkoopstanden uit voorgaande jaren (-65%). De openstelling was van korte duur. Eind november werden er weer beperkingen ingevoerd. De theaters moesten hun deuren om 17:00 uur sluiten, hetgeen neerkwam op een lockdown. De feitelijke lockdown werd korte tijd later van kracht. In 2021 werden 95 voorstellingen geannuleerd en 34 voorstellingen werden verplaatst naar seizoen 2022/2023. In totaal konden 23 voorstellingen doorgang vinden. De publieke belangstelling voor de professionele voorstellingen kwam in 2021 uit op 5.000 bezoekers. Het aantal sociaal-culturele evenementen dat doorgang kon vinden, bedroeg 29 activiteiten (42 annuleringen).

Door subsidiëring van popUPop wordt mogelijk gemaakt dat het nationale popcircuit naar Wageningen wordt gehaald. PopUPop draagt ook bij aan de popcultuur in bredere zin. PopUPop heeft in samenwerking met Astant een groot graffiti experiment in de haven mogelijk gemaakt.

De gemeente heeft een tijdelijke regeling vastgesteld voor een steuntje in de rug van amateurkunstverenigingen.

Er is verspreid over diverse steunpakketten steun verleend aan verschillende Wageningse culturele organisaties.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een professionele theatervoorziening.
- Inwoners komen in aanraking met cultuur en culturele activiteiten.

Doelen

9.2.3 Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis

Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Door subsidiering van de bblthk hebben inwoners toegang tot de 5 wettelijke bibliotheek functies. De eerste vierenhalve maand van 2021 was de bblthk gesloten (lockdown). De nationale overheid heeft halverwege 2021 de bibliotheek-sector aangewezen als essentieel, waardoor gelukkig de rest van het jaar de dienstverlening op de locatie kon doorgaan. Eén van deze diensten betrof de ondersteuning bij het installeren van de corona checkapp. In 2,5 week tijd heeft de bblthk zo'n 350 mensen daarbij kunnen helpen. De bblthk heeft in 2021 ruim 100 bijeenkomsten voor ontmoeting, debat en/of cultuur georganiseerd (deels online). Een hoogtepunt dit jaar was de officiële opening van de Wageningse Cultuurzomer door minister van Engelshoven in de bblthk gevolgd door de verkiezing van de nieuwe stadsdichter. Ook een bijzonder moment betrof de start van het gastcurator-programma: een bijzondere Wageningse exposeert een door hem/haar geselecteerde collectie boeken en programmeert een avond bij deze collectie. De bblthk maakt mogelijk dat inwoners kunnen lezen en zich kunnen ontwikkelen in taal, basisvaardigheden of andere vaardigheden. Het aantal leden is nagenoeg gelijk gebleven (een daling bij volwassenen, een lichte stijging bij de jeugd). Ook is de bblthk vaker actief buiten de muren van het gebouw. Zo is er afgelopen jaar in samenwerking met Solidez tweemaal een cursus 'Koken binnen je budget' in wijkhuis de Nude gegeven, waarbij de taalhuisdocent een leidende rol had. Een groot aantal online cursussen is in 2021 door de Koninklijke Bibliotheek beschikbaar gesteld voor alle bibliotheekleden. Op de bblthk-website is hiertoe toegang mogelijk gemaakt. De bblthk is aangewezen als één van de vijf proeftuinen in Nederland voor een project digitaal burgerschap; een van de maatschappelijke opgaven voor bibliotheken de komende jaren. In de bblthk is het project Monitor van de stad/ Stadslab gestart, waarbij inwoners een eigen onderzoek over hun leefomgeving kunnen starten en waarvan de verkregen data zichtbaar is op en fysiek dashboard in de bblthk (van luchtkwaliteit tot veiligheid, van zwerfafval tot speelplekken).

Door subsidiering van Museum De Casteelse Poort worden er permanente exposities en kortlopende tentoonstellingen over het verleden van Wageningen mogelijk gemaakt. Het museum is door de COVID-19 pandemie een deel van het jaar gesloten geweest. Het museum heeft een compensatie voor de misgelopen inkomsten gekregen.

Op de site beeldbankwageningen.nl die wordt beheerd door het Gemeentearchief, zijn de beeldcollecties van het Gemeentearchief, museum De Casteelse Poort en de historische vereniging Oud Wageningen te raadplegen. Ook is daarop de digitale versie van de Wageningsche Courant 1855-1947 te vinden. De site wordt veel geraadpleegd.

De studiezaal van het Gemeentearchief is het hele jaar op de gebruikelijke bezoekdagen open geweest, ook tijdens de lockdowns. Men moest zich wel van tevoren aanmelden en het aantal bezoekers tegelijkertijd was maximaal 3. Het totale aantal bezoekers in 2021 was daardoor ongeveer gelijk aan vorig jaar, maar lager dan voorgaande jaren. Digitaal beschikbaar zijn de fotocollectie en de Wageningsche Courant, beide via de Beeldbank (zie aldaar). Op internet staat verder het archievenoverzicht met links naar inventarissen, en enkele indexen zijn daar ook raadpleegbaar. Op de gemeentelijke website vertellen enkele pagina's de geschiedenis van Wageningen. Voor uitbreiding van digitale dienstverlening van het archief is geen budget beschikbaar. De medewerkers van het Gemeentearchief publiceren regelmatig historische artikelen in o.a. het tijdschrift Oud Wageningen.

RTV Rijnstreek, de lokale omroep van Wageningen, krijgt jaarlijks een bekostiging voor haar activiteiten. Via radio en tv besteden zij aandacht aan lokale onderwerpen

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een openbare bibliotheekvoorziening die invulling geeft aan de 5 wettelijke functies.
- Inwoners kunnen (waar mogelijk digitaal) kennis nemen van de geschiedenis van Wageningen.
- Inwoners kunnen gericht zoeken naar foto's, prenten en (bouw-)tekeningen in een beeldbank.
- Inwoners kunnen historische archieven raadplegen en hulp krijgen bij het doen van onderzoek.
- Lokaal nieuws en achtergrondinformatie is beschikbaar via de lokale media.

Doelen

9.2.4 Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen

Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik)

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

De Wageningse Cultuurzomer is gefaciliteerd. De Wageningse Cultuurzomer heeft in een tweede editie voor veel nieuwe samenwerkingen in het culturele veld gezorgd. Het was een succesvolle editie, ondanks de beperkingen door corona en het slechte weer.

In december 2021 is de functie cultuurontwikkelaar gestart. De fte wordt bekostigd door de Junushoff en de bblthk gezamenlijk. De cultuurontwikkelaar heeft werkbudget voor de thema's 'Samenwerking' en 'Cultuur is van en voor iedereen' uit het Cultuur Actie Plan.

De Wageningse Uitdaging is gestart met de ruimtebank.

Gemeente Ede en Wageningen hebben eind 2021 een samenwerkingsagenda op het gebied van cultuur vastgesteld. De uitwerking en de eerste resultaten worden in 2022 verwacht.

De gemeente heeft in overleg met 'de Wageningse makers' een tijdelijke subsidieregeling voor kunstenaars gemaakt. De middelen voor deze regeling komen uit de Rijksmiddelen voor coronasteun.

Beoogde resultaten

- Actieve cultuurmakers worden gestimuleerd om samen onze cultuursector naar een hoger plan te brengen, waaronder het vinden van voldoende ruimte en landelijke subsidies voor innovatieve projecten.
- In de Stedelijke Cultuurregio Ede-Wageningen wordt meer samengewerkt.

Algemene informatie programma 9

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicator heeft betrekking op programma 9 Sport en cultuur:

- Niet-sporters

Zie hiervoor de bijlage Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader sport

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

- Verhuurtarieven gemeentelijke sportaccommodaties (2019)
- Beleidsnota 'Wageningen Sport!' (2012)

Beleidskader cultuur

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Beleidsnota's

- Cultuurnota 2014 en verder- Samen werken aan cultuur (2013)
- Cultuuractieplan Cultuur Verbindt 2021-2024
- Uitgangspunten toetsing en handhaving Delftse schoolpanden Hoogstraat (1996)
- Dakvlakkenbeleid (2000)
- Archeologienota (2004)
- Herstel van de kwaliteit van de Delftse Schoolpanden rondom de Markt (2008)

Betrokkenheid verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Overzicht baten en lasten programma 9

In de onderstaande tabel zijn de jaarlijkse baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Verschil 2021
Lasten	-6.927	-7.558	-7.056	502
Baten	1.517	1.123	1.524	401
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-5.409	-6.435	-5.532	903
Ottrekkingen	266	660	600	-60
Stortingen	-72	-70	-60	9
Mutaties reserves	194	590	539	-51
Gerealiseerd resultaat	-5.215	-5.845	-4.993	852

Begrote en werkelijke resultaat per product

Het programma bestaat uit de onderstaande producten. Per product wordt het begrote en het werkelijke resultaat vermeld.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
510.00 Openbaar bibliotheekwerk	-1.077	-1.077
530.00 Sport	-2.436	-2.186
540.00 Bevordering kunst en cultuur	-2.083	-1.685
541.00 Musea	-51	-50

Exploitatie	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
541.20 Oud Archief	-169	-167
580.00 Mediabeleid	-27	-29
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	-592	-338
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-6.435	-5.532
530.00 Sport	158	69
540.00 Bevordering kunst en cultuur	433	470
Mutaties reserves	590	539
Gerealiseerd resultaat	-5.845	-4.993

Overzicht baten en lasten per ambitie

In onderstaande tabel zijn de werkelijke baten en lasten na reservemutaties per ambitie van dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
9.1 Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen	-3.560	1.374	130	-60	-2.117
9.2 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	-3.496	150	470	0	-2.876